

88000, Закарпатська область, м. Ужгород, вул. Фединця, 14
тел: +38 (050) 432-17-88
email: p.nemesh@vkdka.org, веб-сайт: ww.vkdka.org

14 Fedyntsy Street, Uzhgorod, Zakarpattya Regional, 88000 Ukraine
phone: +38 (050) 432-17-88
email: p.nemesh@vkdka.org, web-site: ww.vkdka.org

Р І Ш Е Н Н Я

31 жовтня 2024 року

м. Ужгород

Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури (КДКА) Закарпатської області в особі дисциплінарної палати (надалі – Дисциплінарна палата) у складі: голови Дисциплінарної палати Гончарова В.В., заступника голови Дисциплінарної палати Зеленька С.П., секретаря Дисциплінарної палати Бухтоярової О.В., членів Дисциплінарної палати: Бабича В.В., Кучеренка В.О., Петюшки Р.В., Сочки І.І., розглянувши у відкритому засіданні в приміщенні КДКА Закарпатської області матеріали перевірки відомостей щодо вчинення дисциплінарного проступку адвокаткою К., –

ВСТАНОВИЛА:

До КДКА Закарпатської області надійшла скарга громадянки Щобак Неоніли Василівни, у якій наводяться відомості щодо вчинення адвокаткою К. дисциплінарного проступку.

Заслухавши Зеленька С.П., який доповів матеріали проведеної ним перевірки вказаних відомостей, та ознайомившись з матеріалами цієї перевірки і довідкою, складеною за результатами перевірки, Дисциплінарна палата встановила наступні обставини.

Згідно з даними Єдиного реєстру адвокатів України адвокатка К. здійснює адвокатську діяльність на підставі відповідного свідоцтва №_____, виданого _____ відповідно до рішення Ради адвокатів Закарпатської області від _____ №_____.

У скарзі Щобак Н.В. зазначає наступне.

22 грудня 2023 року вона звернулась до Ужгородського міськрайонного суду Закарпатської області з позовом до свого чоловіка Щ. про розірвання шлюбу та визначення місця проживання з скаржницею їхнього сина Щ., який народився _____ у Чеській Республіці. Під час розгляд даної справи в суді між сторонами виник спір щодо визначення місця проживання неповнолітнього сина.

08 лютого 2024 року Окружним судом Праги 5 Чеської республіки відкрито провадження за заявою чоловіка скаржниці Щ. про порядок коригування обставин неповнолітнього сина на період до та після розірвання шлюбу, де чоловік приховав наявність судової справи в Україні.

На думку скаржниці, спір щодо визначення місця проживання спільної з її чоловіком дитини повинен розглядатись Ужгородським міськрайонним судом.

12 березня 2024 року судове провадження в Окружному суді Праги 5 було зупинено у зв'язку з наявністю в українському суді (Ужгородському міськрайонному суді) провадження у справі про опіку над неповнолітнім сином, порушеним за ініціативою скаржниці.

Чоловік скаржниці оскаржив таке рішення Окружного суду Праги 5.

Рішенням Ужгородського міськрайонного суду від 14.03.2024 у справі №_____ шлюб між скаржницею і Щ. розірвано, однак при цьому суд не вирішив вимогу про залишення дитини проживати з матір'ю, оскільки між батьками існує спір щодо визначення місця проживання дитини, а відтак дане питання не може бути вирішено в межах даної справи.

Зазначене рішення суду у справі №_____ адвокатка К. надала Щ., інтереси якого вона представляє у його спорі із скаржницею щодо місця проживання дитини, чим, на думку скаржниці, повідомила неправдиву інформацію про непідсудність справи Ужгородському міськрайонному суду, а відтак порушила вимоги ст.12-1 Правил адвокатської етики.

28 травня 2024 року скаржниця звернулася до Ужгородського міськрайонного суду з позовом до Щ. про визначення місця проживання їхньої дитини.

Однак, ухвалою цього суду від 03.06.2020 у справі №_____ відмовлено у відкритті провадження за таким позовом у зв'язку із тим, що адвокатка К. у відзиві на цей позов повідомила про наявність аналогічної справи в Окружному суді Праги 5, хоча провадження у цій справі на той час було зупинено.

13 червня 2024 року адвокатка К. отримала вказану ухвалу Ужгородського міськрайонного суду від 03.06.2020 у справі №_____ з відміткою суду про набрання цією ухвалою законної сили у день її постановлення (03.06.2024), тобто до спливу строку на її оскарження.

Скаржниця вважає, що для отримання такої ухвали суду із відміткою про набрання нею законної сили адвокатка К. вступила у злочинну змову з працівницею суду Є., яку після проведення судом службового розслідування за даним фактом на підставі скарги скаржниці притягнуто до дисциплінарної відповідальності.

При цьому скаржниця стверджує, що під час проведення такого розслідування Є., надаючи усні пояснення, зізналася, що завчасне проставлення відмітки про набрання ухвалою суду від 03.06.2020 у справі №_____ законної сили нею зроблено на прохання адвокатки К.

Скаржниця вважає, що наведеними діями адвокатка К. порушила вимоги ст.ст.7, 11, 25, 44, 45 Правил адвокатської етики, а тому просить притягнути цю адвокатку до дисциплінарної відповідальності.

До скарги Щобак Н.В. додані, серед іншого, копії наступних документів: рішення Ужгородського міськрайонного суду від 14.03.2024 у справі №_____ про розірвання шлюбу; ухвали цього суду від 03.06.2024 про відмову у відкритті провадження у справі №_____, з відміткою про набрання цією ухвалою законної сили; ордера адвокатки К. від 29.01.2024 на надання правничої допомоги Щ.; письмового повідомлення адвокатки К. від 15.03.2024 на адресу Щ. про розгляд судової справи №_____, до якого додано короткий текст рішення суду у цій справі від 14.03.2024; клопотання адвокатки К. від 31.05.2024 у справі №_____ щодо врахування певних обставин при відкритті провадження у даній справі; листа Ужгородського міськрайонного суду від 11.07.2024 на адресу адвокатки К. про відкликання ухвали цього суду від 03.06.2024 про відмову у відкритті провадження у справі №_____ з відміткою про набрання цією ухвалою законної сили; письмових пояснень Є. від 11.07.2024, наданих дисциплінарній комісії Ужгородського міськрайонного суду; листа Ужгородського міськрайонного суду від 25.07.2024 на адресу скаржниці Щобак Н.В. про результати розгляду її скарги по факту видачі ухвали цього суду від 03.06.2024 про відмову у відкритті провадження у справі №_____ з відміткою про набрання цією ухвалою законної сили; наказу Ужгородського міськрайонного суду від _____ №_____ про застосування дисциплінарного стягнення стосовно Є.; листа Міського суду у Брно від 20.06.2024 про відсутність у цьому суді провадження стосовно неповнолітнього Щ., _____ року народження; талона-повідомлення Головного управління Національної поліції в Закарпатській області від 16.08.2024 про реєстрацію заяви скаржниці Щобак Н.В. щодо вчинення Є., К. та Щ. злочину, передбаченого ч.2 ст.376-1 КК України.

Адвокатка К. надала Дисциплінарній палаті письмові пояснення, у яких заперечує наявність в її діях складу дисциплінарного проступку і повідомляє, що вона надавала і надає правничу допомогу Щ. у декількох справах Ужгородського міськрайонного суду.

Зокрема, представляла і представляє інтереси Щ. як відповідача у справах №_____ (про розірвання шлюбу), №_____ (про визначення місця проживання дитини), №_____ (про визначення місця проживання дитини) та №_____ (про стягнення аліментів на утримання неповнолітньої дитини), у яких скаржниця є позивачем.

Зазначає, що 29 січня 2024 року в Чеській Республіці відкрито провадження у справі про опіку над неповнолітнім сином скаржниці до та після розірвання шлюбу, розгляд якого триває, що виключає розгляд справи про визначення місця проживання дитини судом України.

Скаржниця неодноразово зупиняла таке провадження, мотивуючи це тим, що спірне питання вже вирішено судом України.

Рішенням Ужгородського міськрайонного суду від 14.03.2024 у справі №_____, яке набрало законної сили, шлюб між скаржницею і її чоловіком розірвано. При цьому суд зазначив, що у судовому засіданні встановлено, що між батьками існує спір щодо того з ким буде проживати дитина, а відтак питання про визначення місця проживання дитини не може бути вирішено в межах даної справи.

Стосовно ухвали Ужгородського міськрайонного суду від 03.06.2024 про відмову у відкритті провадження у справі №_____ адвокатка К. заявляє, що вона нікого не просила проставляти на цій ухвалі відмітку про набрання нею законної сили, а тому не може нести відповідальності за дії працівників суду.

Вважає, що твердження скаржниці про порушення нею (адвокаткою К.) правил адвокатської етики є необґрунтованими, а скарга до КДКА подана скаржницею з метою вчинення тиску на неї як на опонента у судових справах.

До пояснення адвокатки К. додані копії документів, які підтверджують наявність у Чеському суді справи щодо опіки над неповнолітнім сином скаржниці ІІ.

Протокольним рішенням Дисциплінарної палати від 09 жовтня 2024 року було частково задоволено клопотанням скаржниці про надання їй додатково часу для надання відповіді на пояснення адвокатки К. та продовжено строк проведення перевірки наведених у скарзі Щобак Н.В. відомостей до 28 жовтня 2024 року.

14 жовтня 2024 року до КДКА Закарпатської області надійшла письмова відповідь Щобак Н.В. на пояснення адвокатки К., у яких скаржниця фактично наводить ті ж самі обставини що і у своїй скарзі.

До цієї відповіді додано ряд документів (рішення судів, відповіді на адвокатські запити, договір оренди квартири у Чеській Республіці з додатком, який відрізняється від того, що наданий адвокаткою К., тощо).

На підставі аналізу матеріалів перевірки Дисциплінарна палата приходить до наступних висновків.

Відповідно до ч.1 ст.39 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» за результатами розгляду заяви (скарги) про дисциплінарний проступок адвоката, довідки та матеріалів перевірки дисциплінарна палата кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури більшістю голосів членів палати, які беруть участь у її засіданні, вирішує питання про порушення або відмову в порушенні дисциплінарної справи стосовно адвоката.

Згідно з положеннями абзацу 2 ч.2 ст.36 цього ж Закону дисциплінарну справу стосовно адвоката не може бути порушено за заявою (скаргою), що не містить відомостей про наявність ознак дисциплінарного проступку адвоката, а також за анонімною заявою (скаргою).

Частиною п'ятою статті 13 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» встановлено, що висновки щодо застосування норм права, викладені у постановках Верховного Суду, є обов'язковими для всіх суб'єктів владних повноважень, які застосовують у своїй діяльності нормативно-правовий акт, що містить відповідну норму права.

Верховний Суд вже вирішував питання застосування статей 36-39 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», якими унормовані питання ініціювання дисциплінарної відповідальності адвоката та процедури таких стадій дисциплінарного провадження, як перевірка відомостей про дисциплінарний проступок адвоката і порушення дисциплінарної справи.

Так, в постановках від 04.10.2019 у справі №820/12154/15 та від 05.10.2021 у справі №826/12840/16 Верховний Суд виклав правову позицію, зміст якої зводиться до того, що до порушення дисциплінарної справи КДКА проводить попередню перевірку скарги на предмет того, чи наведені в ній обставини, що вказують на наявність в поведінці адвоката ознак дисциплінарного проступку, у зв'язку з чим оцінка поведінки адвоката для цілей визначення того, чи вчинив адвокат дисциплінарний проступок, чи ні, цій стадії не притаманна.

Зокрема, Верховний Суд у вказаних постановках, аналізуючи стадії дисциплінарного провадження та повноваження КДКА на кожній з них, зазначив, що до висновків про відсутність або наявності ознак у діях адвоката дисциплінарного проступку, з прийняттям рішення про відмову у притягненні, або навпаки – про притягнення до дисциплінарної відповідальності із накладенням на адвоката дисциплінарного стягнення, дисциплінарна палата КДКА може дійти безпосередньо на стадії розгляду та вирішення дисциплінарної справи, після її порушення.

А в постанові від 21.09.2023 у справі №260/927/19 Верховний Суд на підставі аналізу положень абзацу 2 частини другої статті 36 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» дійшов висновку, що цією нормою заборонено порушувати дисциплінарні справи стосовно адвокатів лише у разі невідповідності скарги формальним критеріям змісту і оформлення: 1) якщо у ній не наведено конкретного прикладу поведінки адвоката, яка становить порушення, передбачені пунктами 1-7 частини другої статті 34 вказаного Закону; 2) якщо у ній відсутня інформація, яка дає змогу ідентифікувати скаржника (заявника), а перевірка скарги указаним критеріям оформлення і змісту не передбачає (не вимагає) безпосередньої оцінки поведінки адвоката на предмет того, чи становить вона склад дисциплінарного проступку.

Ураховуючи обов'язковість таких висновків Верховного Суду для застосування КДКА Закарпатської області у своїй діяльності та наведення у скарзі Щобак Н.В. конкретних обставин поведінки адвокатки К., які, на думку скаржниці, містять ознаки дисциплінарного проступку, Дисциплінарна палата дійшла висновку про відсутність підстав для відмови в порушенні дисциплінарної справи за такою скаргою.

Керуючись ст.ст.37, 38, 39 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Дисциплінарна палата –

ВИРІШИЛА:

Порушити дисциплінарну справу стосовно адвокатки К.

Призначити розгляд дисциплінарної справи на 15 год. 30 хв. 25 листопада 2024 року у приміщенні КДКА Закарпатської області за адресою: м. Ужгород, вул. Лінтура, 10-Б/2.

Копію цього рішення надіслати або вручити під розписку адвокатці та особі, яка ініціювала питання про дисциплінарну відповідальність адвокатки.

Дане рішення може бути оскаржено протягом тридцяти днів з дня його прийняття до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або до суду.

Голова Дисциплінарної палати	(підпис)	Валентин ГОНЧАРОВ
Секретар Дисциплінарної палати	(підпис)	Оксана БУХТОЯРОВА